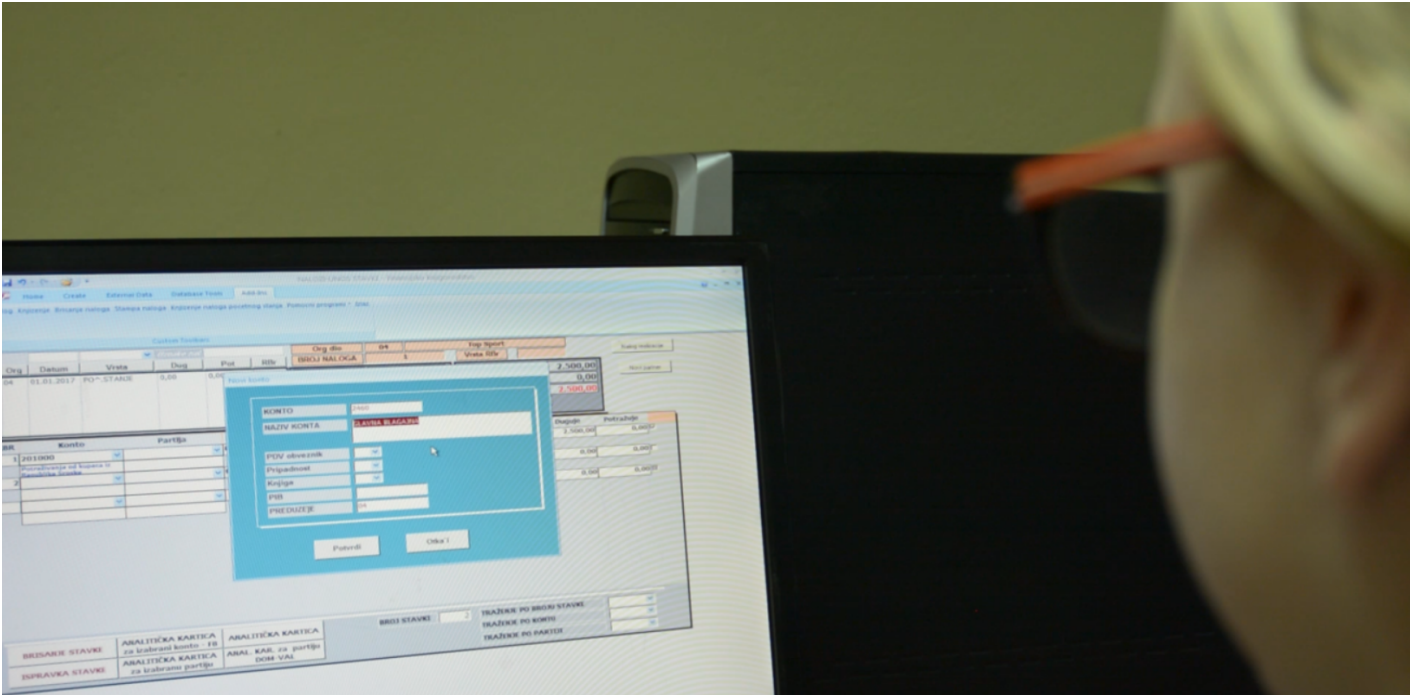

"Od virtualnog poslovanja do stvarnog znanja"

Preduzeće za vježbu je simulacija realnog poslovnog okruženja u kojoj učenici kroz praktičan rad razvijaju poslovne vještine, kreativnost i odgovornost, pripremajući se za stvarni svijet rada.

„Ispričaj mi i ja ću zaboraviti; pokaži mi i zapamtiću; uradi sa mnom i naučiću.“

Najbolji, najefikasniji i učenicima najzanimljiviji način rada je kroz praktičnu primjenu stečenih znanja. Pokazati učenicima na konkretnim primjerima iz prakse kako se neki posao obavlja, omogućiti im da sami preuzmu odgovornost za obavljeni posao, da sami dolaze do rješenja problema, novih saznanja i praktičnih iskustava je metod rada kojim učenici na zanimljiv način, kroz zabavu i timski rad stiču nova znanja.

AUTORI: Radojka Vraneš / Nataša Milijašević

DETALJAN OPIS:

POLAZIŠTA

Našoj praksi prethodilo je uvođenje predmeta „Preduzeće za vježbu“ u ekonomske škole. Preduzeće za vježbu (PZV) je mjesto za učenje putem simulacije poslovanja stvarnog preduzeća. Predstavlja vid učeničke prakse i pripreme za rad u preduzeću. Rad PZV-a je organizovan u pet

sektora (sekretarijat, nabavka, prodaja, računovodstvo, marketing) i podrazumijeva saradnju sa drugim preduzećima za vježbu širom BiH kroz slanje i primanje ponuda, kataloga, cjenovnika, narudžbenica, faktura...

Preduzeća za vježbu imaju mogućnost da učestvuju na sajmovima preduzeća za vježbu gdje učenici imaju priliku da obavljaju kupoprodajne razgovore, zaključuju ugovore, vježbaju vještine pregovaranja i prezentovanja, iskažu kreativnost kroz uređenje štandova i poznavanje djelatnosti kojom se bavi njihovo preduzeće za vježbu.

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Naš cilj je poboljšati praktičnu nastavu u školi, omogućiti učenicima da se upoznaju sa poslovanjem u preduzeću, da steknu praktična znanja, vještine i iskustva koja će im pomoći u budućnosti prilikom zaposlenja.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

v Na početku školske 2016/17.god. započeli smo saradnju sa preduzećem „Ntel consulting“ doo iz Banjaluke koje se bavi pružanjem knjigovodstvenih usluga, usluga poreskog savjetovanja i upravljanja finansijama preduzeća. Realizovali smo projekat pod nazivom „Nove vještine za nove poslove“ u okviru kog smo sproveli obuku za nastavnike i učenike maturante za rad u savremenom knjigovodstvenom programu, te od tada nastavu knjigovodstva u našoj školi realizujemo na savremen način primjenom knjigovodstvenog programa (za razliku od dosadašnjeg tzv.ručnog vođenja knjiga). Po završetku projekta snimili smo video prilog koji na šaljiv način govori o razlici između tradicionalnog i savremenog načina rada u knjigovodstvu. Video takođe sadrži i mišljenje našeg partnera iz privrede o rezultatima projekta. (prilog 1: video „Nove vještine za nove poslove“).

v U okviru nastave preduzeća za vježbu nastojimo učenicima pružiti što više praktičnih znanja i iskustava. Na časovima: simuliramo kupoprodajne razgovore (u odjeljenju ali i pred drugim odjeljenjima), vršimo prezentaciju proizvoda i usluga preduzeća, izrađujemo kataloge, reklamni materijal, reklame, web stranice preduzeća – www.vatrolovac-com.webnode.com).

(prilog 2: Reklama koju su učenici snimili za proizvode preduzeća za vježbu „Vatrolovac“doo;

prilog 3: skeč koji govori o ciljevima poslovanja preduzeća za vježbu).

v Krajem školske godine bili smo organizatori Sajma preduzeća za vježbu na nivou BiH na kome su učestvovala 42 preduzeća za vježbu iz 22 škole širom BiH. Na ovom sajmu učenici su imali priliku

da, kroz kreativno uređene štandove, predstave djelatnost svog preduzeća za vježbu, u direktnom kontaktu sa kupcima vrše prezentaciju i prodaju svojih proizvoda/usluga, popunjavaju prodajnu dokumentaciju, upoznaju učenike iz drugih škola, razmijene znanja i iskustva, te steknu nova poznanstva. Sajam je održan u Domu omladine u Banjaluci 07.04.2017.

(prilog 4: video prilog RTRS-a o održanom sajmu).

v U maju mjesecu učestvovali smo na Međunarodnom sajmu preduzeća za vježbu u Čačku (Srbija), na kome se predstavilo preduzeće za vježbu „Madagaskar“doo. Osvojili smo treću nagradu za najbolji reklamni materijal.

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

v Po prvi put naši učenici i nastavnici imaju mogućnost da knjigovodstvene poslove uče u savremenom knjigovodstvenom programu, za razliku od klasičnog načina (ručnog vođenja knjiga) koji je u praksi odavno prevaziđen.

v Učenici su stekli praktična znanja i vještine iz oblasti knjigovodstva, prodaje i marketinga (kroz rad u knjigovodstvenom programu i učešća na sajmovima).

v Učenici su stekli i organizacijske i prezentacijske vještine i sposobnosti jer su bili uključeni u samo planiranje i organizaciju državnog sajma preduzeća za vježbu.

v Svakodnevnim radom u preduzeću za vježbu stiču se nova znanja, vještine i iskustva, ali ne samo učenici, nego i mi profesori koji vodimo preduzeće za vježbu učimo zajedno sa njima, ali i od njih. Jer znanje se množi dijeljenjem. Možda najdragocjenije što imamo iza sebe jesu zadovoljna lica naših učenika kada postignemo neki uspjeh, realizujemo neki projekat, ostvarimo dobre rezultate na nekom takmičenju.

(prilog 5: PZV IZ UGLA UČENIKA - dio iz „Godišnjaka preduzeća za vježbu“ u kome su mišljenja i iskustva naših bivših učenika o radu u preduzeću za vježbu).

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati vašu ideju

Za profesora koji vodi preduzeće za vježbu ovaj oblik nastave predstavlja poseban izazov, zahtijeva veliku odgovornost, ali i donosi ogromno zadovoljstvo i motivaciju.

Profesor u preduzeću za vježbu nije predavač koji svojim usmenim izlaganjem prenosi znanje učenicima. Biti profesor u PZV-u znači biti vođa koji upravlja i razvija preduzeće za vježbu omogućujući učenicima da se razvijaju i da uče, ponekad i na sopstvenim greškama.

Jer PZV je mjesto za učenje - greške služe za to da se iz njih uči. Učenici sami ispravljaju učinjene greške, pamte ih i trude se da ih ne ponove.

Ovakav pristup nastavi pobuđuje veliku motivaciju za rad kod učenika, ne osjeća se „prisila“ i „moranje“, sa profesorom se ostvaruje komunikacija „na ravnoj nozi“ jer profesor u PZV-u je kolega i saradnik koji uvažava mišljenje učenika, a i sam od njih može itekako mnogo da nauči.

U praksi, radom u ovakvom preduzeću potrebno je veliko angažovanje profesora, poznavanje različitih oblasti iz više nastavnih predmeta, sposobnost stvaranja opuštene radne atmosfere i dobre saradnje sa učenicima.

Za profesora koji vodi preduzeće za vježbu ovaj oblik nastave predstavlja poseban izazov: iz uloge predavača u ulogu saradnika u timu, iz uloge nadređenog u ulogu savjetnika.

Collections

NIN nagrada

Nominovane prakse

NIN 2017